20 lutego 2026

_____ _____

(liczba punktów) (% punktów)

Wojewódzki Konkurs Geograficzny

dla uczniów klas IV – VIII Szkół Podstawowych województwa pomorskiego w roku szkolnym 2025/2026

„Nasz dom - Europa”

Stopień III – Wojewódzki

Instrukcja rozwiązywania arkusza:

1. Proszę sprawdzić, czy arkusz jest prawidłowo zadrukowany: liczy 18 stron i zawiera 17 zadań. Arkusz etapu wojewódzkiego jest wydrukowany w kolorze.
2. Proszę uważnie czytać polecenia i udzielać precyzyjnych odpowiedzi.
3. W zadaniach zamkniętych jednokrotnego wyboru, proszę postawić znak „X” przy wybranej odpowiedzi. Jeżeli doszło do pomyłki, proszę otoczyć znak „X” kółkiem i wybrać prawidłową odpowiedź. A B C⊗ A B C⊗ A⊗ C⊗
4. W zadaniach zamkniętych polegających na uzupełnieniu tekstu, gdzie do wyboru są 3 odpowiedzi, proszę podkreślić lub zaznaczyć w kółko poprawną odpowiedź.
5. Odpowiedzi do zadań otwartych proszę zapisywać w miejscu na to przeznaczonym.
6. W przypadku pomyłki w zadaniach otwartych, proszę skreślić błąd i zapisać obok prawidłową odpowiedź.
7. Arkusz proszę rozwiązywać używając niebieskiego lub czarnego długopisu albo pióra.
8. Do rozwiązania arkusza nie wolno używać żadnych pomocy – linijki, kalkulatora itp.
9. Czas na rozwiązanie arkusza etapu wojewódzkiego wynosi **90 minut**.

Życzę powodzenia!

dr Bartłomiej Kulas

Brudnopis dla ucznia (nie podlega ocenie)

Zadanie 1.

Zapoznaj się z zamieszczoną poniżej listą wydarzeń geopolitycznych, które miały miejsce po 1989 r. i doprowadziły do istotnych przemian na mapie Europy.

Porozumienie Białowieskie	*Traktat z Maastricht*	*Układ w Dayton*
Konferencja dwa plus cztery	*Aksamitny rozwód*	*Porozumienia Mińskie*
Porozumienie wielkopiątkowe		

Odgadnij i zapisz poniżej nazwy wydarzeń, które odpowiadają zamieszczonym opisom.

1) Pojęcie odnosi się tak naprawdę do dwóch umów podpisanych w 2014 r. i 2015 r., których celem było zakończenie konfliktu we wschodniej Ukrainie znanego również pod nazwą „Wojny w Donbasie". Jego celem było zakończenie walki zbrojnej pomiędzy siłami zbrojnymi Ukrainy a prorosyjskimi separatystami z obwodów: Donieckiego i Ługańskiego. Akt doprowadził do zamrożenia konfliktu i kruchego zawieszenia broni, które zostało zakończone w 2022 r., kiedy to Rosja dokonała pełnoskalowej agresji na Ukrainę.

_____

2) Potoczne określenie na pokojowy proces rozpadu Czechosłowacji, który dopełnił się ostatecznie w dniach 31 grudnia 1992 r. – 1 stycznia 1993 r. Wydarzenie najczęściej ocenia się jako efekt sporu ambicjonalnego polityków czeskich i słowackich, którzy nie mogąc dojść do porozumienia na temat przyszłości wspólnego państwa po obaleniu komunizmu, zdecydowali – wbrew opinii publicznej – o likwidacji wspólnego kraju. W wyniku tego procesu powstały dwa nowe niezależne państwa: Republika Czeska oraz Republika Słowacka.

_____

3) Umowa międzynarodowa zawarta na przełomie 1991 r. i 1992 r., której postanowienia weszły w życie w 1993 r. W jej wyniku ustanowiono pojęcie „Unii Europejskiej (UE)", które miało zastąpić organizację dotychczas znaną jako „Europejska Wspólnota Gospodarcza (EWG)" lub „Wspólnota Europejska". Wydarzenie to uważa się za jeden z najważniejszych etapów rozwoju integracji europejskiej, doprowadziło również do wprowadzenia waluty Euro. Jego późniejszymi efektami były kolejne akty prawne zawarte w Amsterdamie, Nicei i Atenach, których jednym z rezultatów było wstąpienie Polski i szeregu innych państw do UE.

_____

4) Umowa pokojowa zawarta w 1999 r. przez rządy Irlandii oraz Wielkiej Brytanii w celu zakończenia konfliktu dotyczącego terytorium Irlandii Północnej. Efektem była stopniowa normalizacja i stabilizacja sytuacji w Irlandii Północnej, ostatecznie zakończona rozbrojeniem grupy terrorystycznej IRA w 2005 r. Pomimo istnienia dalszych napięć pomiędzy lokalną społecznością katolików i protestantów, to terror i przemoc zostały znacznie ograniczone. Dwóch najbardziej zasłużonych współtwórców procesu otrzymało Pokojową Nagrodę Nobla.

_____

5) Dokument zawarty przez przedstawicieli Rosji, Białorusi i Ukrainy pod koniec 1991 r. stwierdzał, że „Związek Radziecki jako rzeczywistość geopolityczna i podmiot prawa międzynarodowego przestaje istnieć". W jego miejsce państwa-sygnatariusze dokumentu ustanowiły Wspólnotę Niepodległych Państw (WNP). W rezultacie umowy i innych wydarzeń ostatecznie 26 grudnia 1991 r. ZSRR został zlikwidowany.

---

6) Umowa międzynarodowa która doprowadziła do zakończenia „Wojny w Bośni i Hercegowinie" i zawarcia pokoju na terenie obszaru Jugosławii. Została ona wynegocjowana w 1995 r. pod naciskiem USA i z udziałem ich negocjatorów, formalnie została podpisana w Paryżu. Dokument ustanawiał konstytucję nowego federacyjnego państwa – Bośni i Hercegowiny. Zakończył najkrwawszą wojnę na terenie ówczesnej Europy od czasu II Wojny Światowej, której stronami byli: Serbowie (Jugosławia), Chorwaci i Bośniacy.

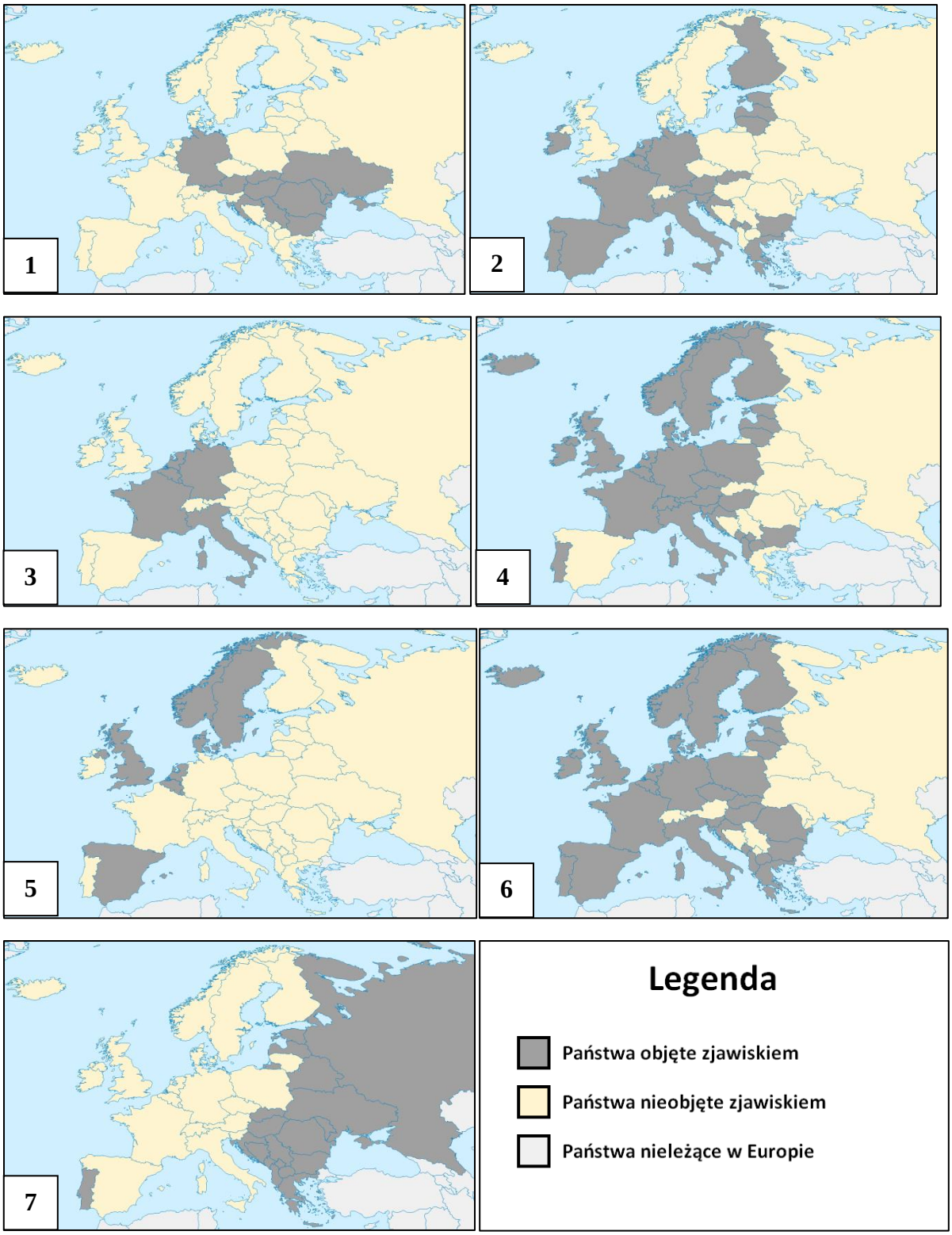
7) Seria spotkań, których efektem było zawarcie umowy międzynarodowej prowadzącej do zjednoczenia Republiki Federalnej Niemiec (RFN) – znanej jako „Niemcy zachodnie" i Niemieckiej Republiki Demokratycznej (NRD) – znanej jako „Niemcy wschodnie" w jedno państwo. Oprócz dwóch państw niemieckich w negocjacji procesu zjednoczeniowego brali udział przedstawiciele mocarstw koalicji antyhitlerowskiej, które zwyciężyły w II Wojnie Światowej. Jednym z efektów umowy było także zobowiązanie Niemiec do zawarcia porozumienia z Polską, potwierdzającego granicę na Odrze i Nysie Łużyckiej.

Zadanie 2.

Do podanych informacji w tabeli dopasuj jedną z siedmiu map z kolejnej strony arkusza.

Opis mapy	Nr mapy
Państwa Europy, które są monarchiami.	
Państwa w Europie, które uznają niepodległość Kosowa.	
Państwa Europy, które położone są nad co najmniej jednym brzegiem Dunaju.	
Państwa Europy, które należą do strefy Euro.	
Państwa Europy, które są członkami sojuszu NATO.	
Państwa-założyciele Unii Europejskiej (wówczas EWWiS)*.	
Państwa Europy, w których PKB per capita mierzone parytetem siły nabywczej jest niższy od Polski (w 2025 r., według danych MFW)	

***Mapy przedstawiają Państwa w obecnych granicach (2025 r.)**

Zadanie 3.

Rozpoznaj i zapisz poniżej nazwę opisanego wydarzenia.

W 1968 r. wojska Układu Warszawskiego, w tym żołnierze Armii Radzieckiej oraz Ludowego Wojska Polskiego dokonali zbrojnej interwencji, faktycznie napaści na jedno z państw „Bloku Wschodniego" sąsiadujące z Polską. Celem tego aktu było powstrzymanie liberalnych przemian, które stanowiły zagrożenie dla komunizmu w Europie Środkowo-Wschodniej. W wyniku opisanych wydarzeń przemiany polityczne w Europie zostały powstrzymane aż do 1989 r.

_____

Zadanie 4.

Uzupełnij tabelę wpisując prawidłową nazwę jednego z państw sąsiadujących z Polską na lądzie lub posiadających z Polską wspólną granicę na Morzu Bałtyckim.

Opis	Nazwa państwa
Państwo, z którym Polska posiada najdłuższą granicę lądową (mierzoną w kilometrach).	
Państwo, z którym Polska była skonfliktowana od lat 80-tych XX wieku w zakresie przebiegu granicy Wyłącznej Strefy Ekonomicznej na Bałtyku. Spór zakończono porozumieniem dopiero w 2018 r.	
Państwo, które podobnie jak Polska należy do Unii Europejskiej ale odmawia przyjęcia waluty Euro.	
Państwo, z którym Polska ma obecnie najgorsze relacje międzynarodowe, objawiające się między innymi zamknięciem przez Polskę konsulatu tego kraju w Gdańsku pod koniec 2025 r.	
Państwo, z którym Polska współorganizowała Mistrzostwa Europy w Piłce Nożnej w 2012 r. tzw. „Euro 2012", a obecnie jest wspierane przez Polskę militarnie i dyplomatycznie.	

Zadanie 5.

Podaj nazwy wszystkich państw członkowskich (oprócz Polski) wskazanych poniżej organizacji międzynarodowych lub nieformalnych porozumień, do których należy Polska.

5.1. Trójkąt Weimarski - 2 państwa inne niż Polska

_____

5.2. Grupa Wyszehradzka (V4) – 3 państwa inne niż Polska

_____

Zadanie 6.

Uzupełnij tabelę prawidłowo identyfikując cechy wybranych państw Europy utworzonych po 1989 r. Wstaw znak „X” w polu, obok państwa spełniającego wskazane kryterium.

Nazwa Państwa	Należy do Unii Europejskiej	Używa waluty Euro	Pełne międzynarodowe uznanie niepodległości	Dostęp do morza
Przykład jak rozwiązywać zadanie:				
Litwa	**X**	**X**	**X**	**X**
Mołdawia			**X**	
Państwa do udzielenia odpowiedzi:				
Białoruś				
Bośnia i Hercegowina				
Chorwacja				
Czarnogóra				
Czechy				
Estonia				
Kosowo				
Łotwa				
Macedonia Północna				
Słowacja				

Zadanie 7.

Podkreśl (zaznacz w kółko) poprawne fragmenty w tekście dotyczącym Morza Bałtyckiego.

Morze Bałtyckie jest zbiornikiem ***międzykontynentalnym / otwartym / śródlądowym*** *tzn. takim, który jest otoczony lądem ze wszystkich stron i posiada jedynie niewielkie połączenie z Wszechoceanem. Przebiega ono w tzw. Cieśninach* ***Duńskich / Niemieckich / Szwedzkich*** *zwanych również Cieśninami Bałtyckimi. Należą do nich cieśniny: Kattegat, Sund oraz Wielki i Mały* ***Bełt / Kalmar / Pilaw****. Zbiornik jest płytki – jego średnia głębokość to zaledwie około* ***52 m / 152 m / 252 m****. Największa głębią jest głębia* ***Gdańska / Gotlandzka / Landsort*** *(459 m.). Morze jest także słabo zasolone – średnio około* ***2 / 7 / 15*** *promili. To nie tylko skutek klimatu, ale też licznych uchodzących do niego rzek. Najwięcej słodkiej wody za wyjątkiem Newy transportuje również rzeka –* ***Dźwina / Niemen / Wisła****. Morze posiada dobrze rozwiniętą linię brzegową z licznymi wyspami, w tym największą z nich – Zelandią. Na drugim miejscu pod względem powierzchni jest z kolei wyspa* ***Gotlandia / Rugia / Wolin****.*

Zadanie 8.

Wybierz odpowiedź, która wskazuje prawidłową kolejność historycznych etapów powstania i rozwoju Morza Bałtyckiego następujących po fazie znanej jako Bałtyckie Jezioro Lodowe.

A) Morze Mya -> Morze Yoldiowe -> Jezioro Ancylusowe -> Morze Litorynowe

B) Jezioro Ancylusowe -> Morze Litorynowe -> Morze Mya -> Morze Yoldiowe

C) Morze Yoldiowe -> Jezioro Ancylusowe -> Morze Litorynowe -> Morze Mya

D) Morze Litorynowe -> Morze Mya -> Morze Yoldiowe -> Jezioro Ancylusowe

Zadanie 9.

Poniżej zamieszczono zestawy fotografii wykonane w różnych państwach „Europy Bałtyckiej". Zdjęcia wykonano w trzech krajach (alfabetycznie): **Danii, Finlandii i Szwecji.**

Odgadnij i zapisz pod każdym zestawem zdjęć nazwę państwa, w którym je wykonano.

1)_____

2)_____

3)_____

Zadanie 10.

HDI (ang. *Human Development Index*) – wskaźnik rozwoju społecznego – to miara obejmująca cztery zmienne: oczekiwaną długość życia, oczekiwaną liczbę lat edukacji osób rozpoczynających kształcenie, średnią liczbę lat edukacji otrzymanej przez osoby, które ukończyły kształcenie oraz dochód narodowy per capita mierzony parytetem siły nabywczej. Powszechnie uważany jest za jeden z lepszych wsaźników wykorzystywanych w geografii do oceny zróżnicowania jakości życia między krajami. Wskaźnik przyjmuje wartości od 0 do 1.

Poniżej zamieszczono fragment tabeli rankingu HDI opublikowanego w 2025 r., (dane za 2023 r. według Międzynarodowego Funduszu Walutowego), która obejmuje wybrane państwa Europy. Wpisz w odpowiednie miejsca w tabeli wymienione poniżej kraje.

Państwa do wyboru (kolejność alfabetyczna): **Austria, Bułgaria, Czechy, Mołdawia, Polska**

Miejsce w rankingu HDI (na świecie)	**Wartość wskaźnika (od 0 do 1)**	**Nazwa państwa**
1.	0.972	Islandia
2. (ex aequo)	0.970	Norwegia, Szwajcaria
5.	0.959	Niemcy
10.	0.951	Belgia
22.	0.930	
26.	0.920	Francja
29.	0.915	
34.	0.908	Grecja
35.	0.906	
44.	0.880	Słowacja
48.	0.862	Czarnogóra
55.	0.845	
65.	0.824	Białoruś
86.	0.785	
87.	0.779	Ukraina

Zadanie 11.

Poniżej zamieszczono opisy państw należących do Unii Europejskiej. Każde z nich zmaga się ze znaczącymi wyzwaniami. Wśród opisanych krajów są: **Belgia, Grecja, Niemcy i Polska.**

Rozpoznaj państwa po opisie i zapisz ich prawidłowe nazwy.

1) Największa gospodarka Europy i jeden z najzamożniejszych krajów Świata. Państwo założycielskie Unii Europejskiej i główny inicjator waluty Euro. W przeszłości symbol potęgi ekonomicznej. Obecnie zmaga się z gigantycznym kryzysem demograficznym, stając się jednym z „najstarszych" państw na Świecie. Dodatkowe trudności wynikają z napływu imigrantów z pozaeuropejskich kręgów kulturowych oraz związanych z tym napięć, które skutkują wzrostem popularności „skrajnie prawicowych" ruchów politycznych.

---

2) Niegdyś dynamicznie rosnąca europejska gospodarka od kilkunastu lat pogrążona w dramatycznym kryzysie gospodarczym spowodowanym przez olbrzymie zadłużenie. W momencie gdy kraj wstąpił do UE dług publiczny kraju wynosił zaledwie około 20% jego PKB, podczas gdy w 2021 r. mógł (według niektórych danych) przekraczać nawet 200% PKB co czyniło ten kraj jednym z najbardziej zadłużonych na świecie. Choć sytuacja uległa w ostatnich latach poprawie, przez lata kraj ten wpadł w spiralę kłopotów: wysokie zadłużenie, spadek PKB i wysokie bezrobocie, przez co jest dziś jednym z „najbiedniejszych" państw UE.

---

3) Mimo dynamicznego rozwoju gospodarczego i szybkiego bogacenia się, to państwo w ostatnich latach znalazło się w zagrożeniu agresją zbrojną jednego ze swoich sąsiadów. Z tego powodu pomimo wielu innych potrzeb rozwojowych, olbrzymią część wydatków kraj chce przeznaczyć na zbrojenia. W 2026 r. ten kraj planuje wydać nawet ponad 20% całego budżetu państwa na obronność, osiągając tym samym bardzo wysoki deficyt budżetowy. Przeliczając te wydatki w stosunku do wielkości gospodarki, to kraj będący jednym z członków NATO będzie wydawać na obronność prawie 5% PKB, czyli (proporcjonalnie) niemal najwięcej wśród wszystkich państw Sojuszu.

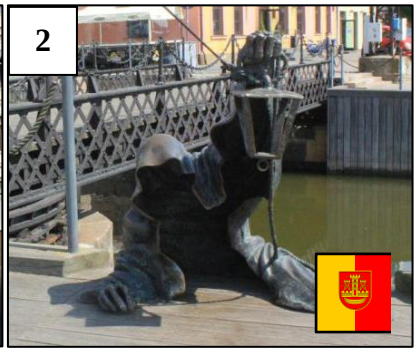
4) Choć kraj ten cieszy się dużym sukcesem ekonomicznym i należy do najbogatszych w Europie, to od dawna dzieli go konflikt dwóch głównych grup etnicznych i języków, którymi się one posługują. Scenariusz rozpadu tego państwa na części nie jest wcale nierealny, a pogłoski o jego spełnieniu powracają przy okazji kolejnych wyborów parlamentarnych. Będąca w przeszłości spoiwem państwa religia katolicka (która przyczyniła się do powstania tego kraju) nie odgrywa dziś już tak istotnej roli jednoczącej społeczeństwo.

Zadanie 12.

Poniżej umieszczono zdjęcia 7 pomników/monumentów w nadbałtyckich miastach oraz ich **współrzędne geograficzne**. Przedstawiają one kolejno: **Gryfa, Czarnego Ducha, Neptuna, Małą Syrenkę, Marynarza-Sternika, Rusałkę oraz związek jednego z państw z morzem**. Nawiązują one do historii swoich miast lub ich związków z Bałtykiem. Dodatkowo w narożnikach zdjęć umieszczono flagę lub herb miasta, w którym się znajduje. **Wśród siedmiu fotografii trzy z nich wykonano w Polsce (Gdańsk, Szczecin, Gdynia) oraz po jednej: na Litwie (Kłajpeda), w Szwecji (Malmo), w Estonii (Tallinn) i w Danii (Kopenhaga).**

Współrzędne miast wykonanych zdjęć:

1: 55°36’N 13°00’E **2:** 55°42’N 21°08’E

3: 54°21’N 18°38’E **4:** 55°40’N, 12°34’E

5: 53°25’N, 14°33’E **6:** 59°26’N, 24°45’E

7: 54°31’N, 18°32’E

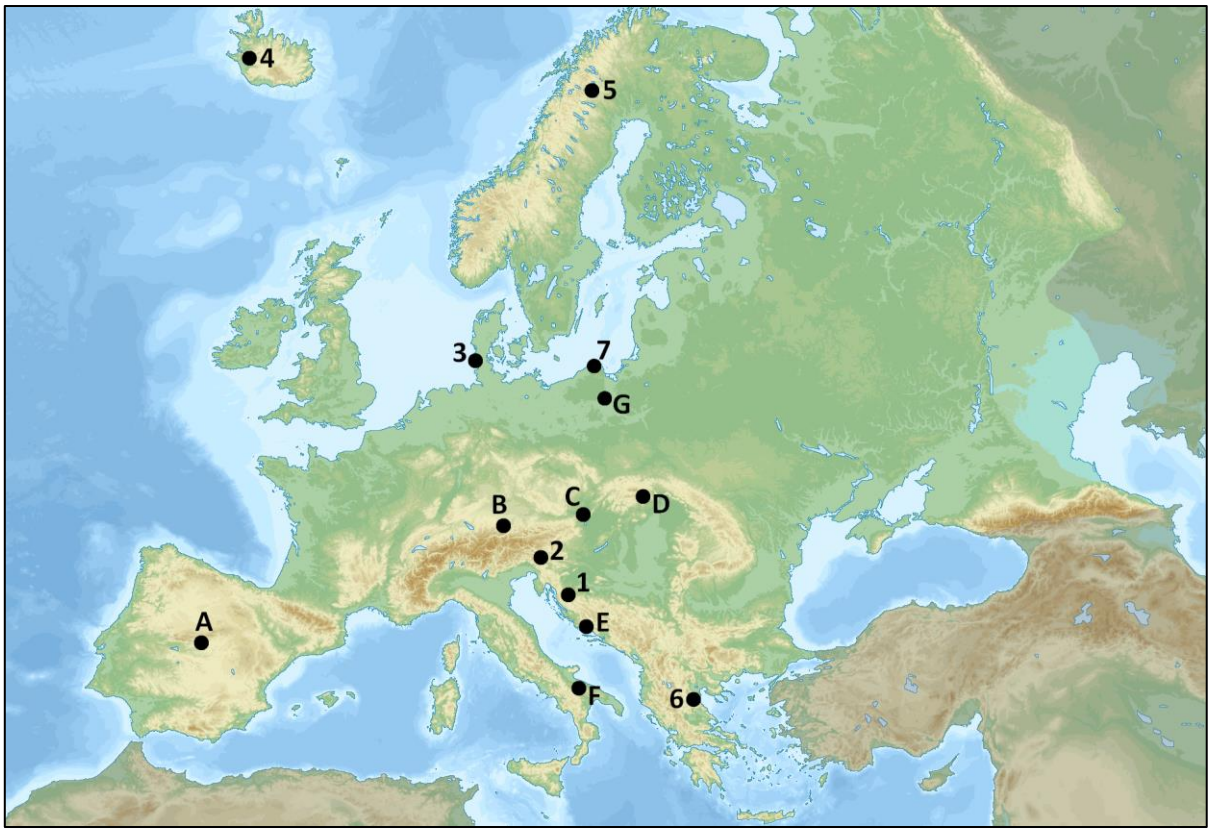
Zapisz nazwy **państw**, w których wykonano zdjęcia o numerach od 1 do 7.

1_____ 2_____

3_____ 4_____

5_____ 6_____

7_____

Zadanie 13.

Na powyższej mapie oznaczono lokalizację 7 znanych Parków Narodowych (numer od 1 do 7) oraz 7 zamków i pałaców z Listy Światowego Dziedzictwa UNESCO (litery od A do G). **Wykorzystaj załącznik** – tam znajdziesz zdjęcia Parków Narodowych i obiektów UNESCO.

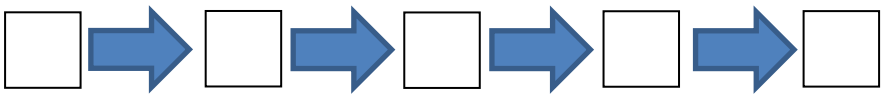
Uzupełnij tabelę. Dopasuj numery i litery zdjęć z załącznika do podanych w tabeli opisów Parków Narodowych i obiektów z Listy Światowego Dziedzictwa UNESCO.

Parki Narodowe (PN)			
Numer na mapie	**Nazwa Parku**	**Krótki opis Parku**	**Numer zdjęcia**
1	PN Jezior Plitwickich, Chorwacja	Największą atrakcją są jeziora krasowe połączonych ze sobą wodospadami.	
2	PN Triglav, Słowenia	Jego nazwa pochodzi od najwyższego szczytu kraju w Alpach Julijskich.	
3	PN Morza Wattowego, Dania	Chroni krajobraz wattowy – szerokich równin odsłanianych w czasie odpływu.	
4	PN Thingvellir, Islandia	Na terenie parku przebiega się granica dwóch płyt tektonicznych gdzie powstał wąwóz.	
5	PN Sarek, Szwecja	Najstarszy PN w Europie, chroni szczyty i doliny górskie oraz lodowce górskie.	
6	PN Góry Olimp, Grecja	Obejmuje masyw Olimpu – mitycznej „góry bogów” z najwyższym szczytem Mitikas.	
7	Słowiński PN, Polska	Chroni nadmorskie piaszczyste wydmy ruchome oraz jeziora przybrzeżne.	

Obiekty z Listy Światowego Dziedzictwa UNESCO			
Litera na mapie	**Nazwa Obiektu**	**Krótki opis Obiektu**	**Litera zdjęcia**
A	Klasztor i pałac Eskurial pod Madrytem, Hiszpania	Monumentalny architektoniczny zespół pałacowo-klasztorno-biblioteczny z 1584 r. Kompleks zbudowano z szarego granitu, w surowym stylu późnego renesansu.	
B	Pałac Ludwika II, króla Bawarii: Neuschwanstein, Niemcy	Budynek powstawał od 1869 roku jako wyidealizowany średniowieczny zamek rycerski w stylu eklektycznym. Często nazywany jest „zamkiem z bajki”.	
C	Pałac i ogrody Schönbrunn, Austria	Pałac zbudowany w XVII–XVIII w. Otacza go ogród w stylu francuskim. Obiekt jest między innymi w stylu barokowym i rokoko.	
D	Spisz i okoliczne zabytki (Zamek Spiski), Słowacja	Kompleks zamkowy typu wczesnofeudalnego z przełomu XI i XII wieku. Usytuowany jest na wyraźnej, wielkiej kopie trawertynowej.	
E	Zabytkowe centrum Splitu i Pałac Dioklecjana, Chorwacja	Rezydencja rzymskiego cesarza Dioklecjana wzniesiona w 295-305 r. n.e. Za materiał budowlany posłużył miejscowy wapień i marmur.	
F	Castel del Monte (niedaleko Andrii), Włochy	Zamek zbudowany w XIII wieku. Charakteryzuje się surowością i zdradza wiele elementów architektury islamskiej. Wykonany na planie ośmiokąta foremnego.	
G	Średniowieczny Zespół Miejski Torunia (Zamek Krzyżacki), Polska	Zamek zbudowany na planie podkowy, prezentuje wcześniejszą formę rozwoju zamków krzyżackich. Wybudowany w stylu gotyckim z cegły po 1356 r.	

Zadanie 14.

Ułóż w prawidłowej kolejności wydarzenia związane z rozpadem Jugosławii, które doprowadziły do powstania wielu nowych, niepodległych państw. Uzupełnij literami puste pola tworząc ciąg zdarzeń rozpoczynając od tego, które miało miejsce jako pierwsze.

A - Ogłoszenie niepodległości przez Bośnię i Hercegowinę

B - Ogłoszenie niepodległości przez Czarnogórę

C - Ogłoszenie niepodległości przez Słowenię oraz przez Chorwację

D - Ogłoszenie niepodległości przez Kosowo

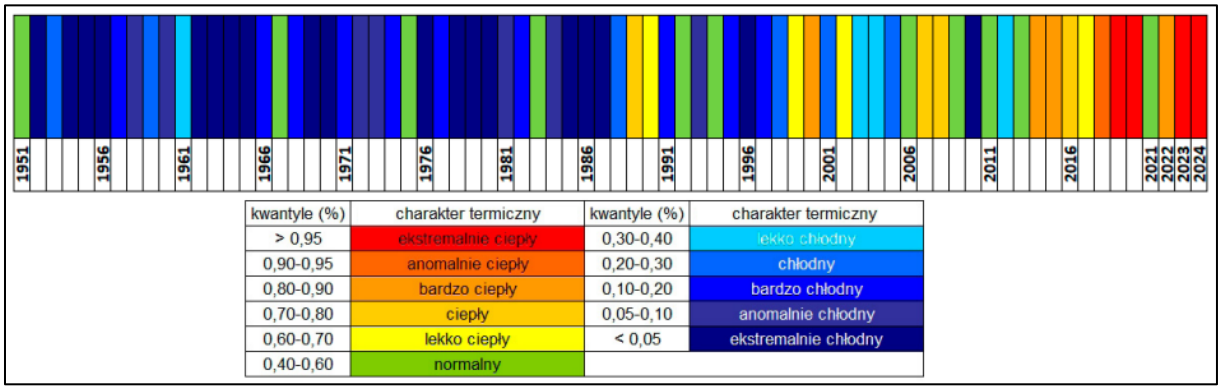
E - Ogłoszenie niepodległości przez Macedonię (obecnie Macedonia Północna)

Zadanie 15.

Odpowiedz na pytania do załączonych materiałów źródłowych.

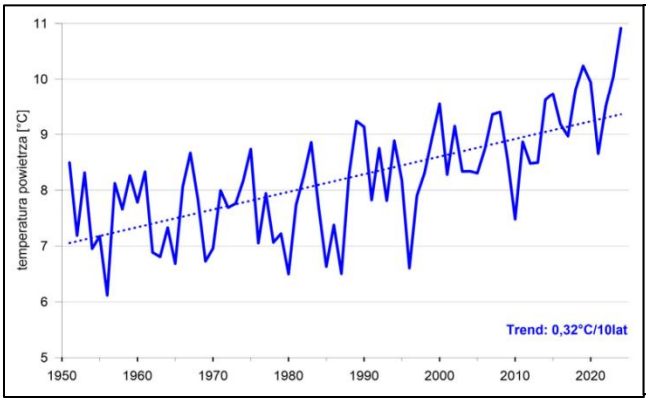
Materiał źródłowy nr 1: Klimat Polski 2024, Instytut Meteorologii i Gospodarki Wodnej

Charakterystyka termiczna Polski w latach 1951-2024 względem średniej dla lat 1991-2020.

kwantyle (%)	charakter termiczny	kwantyle (%)	charakter termiczny
> 0,95	ekstremalnie ciepły	0,30-0,40	lekko chłodny
0,90-0,95	anomalnie ciepły	0,20-0,30	chłodny
0,80-0,90	bardzo ciepły	0,10-0,20	bardzo chłodny
0,70-0,80	ciepły	0,05-0,10	anomalnie chłodny
0,60-0,70	lekko ciepły	< 0,05	ekstremalnie chłodny
0,40-0,60	normalny		

Średnia temperatura roczna w Polsce i trend.

Fragment raportu IMGW dot. roku 2024.

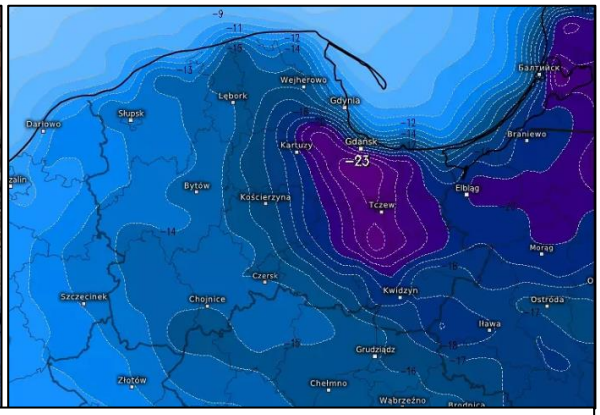
„(...) Średnia obszarowa temperatura powietrza w 2024 roku wyniosła w Polsce 10,9°C i była aż o 2,2 stopnia wyższa od średniej rocznej wieloletniej (klimatologiczny okres normalny 1991-2020). Był to najcieplejszy rok w historii pomiarów temperatury powietrza w Polsce i należy go sklasyfikować jako ekstremalnie ciepły. (...)".

Materiał źródłowy nr 2: „Atak zimy" 2025/2026 r. (gospodarkamorska.pl/; gdańsk.pl)

Zamarznięta Motława – 5 lutego 2026 r.

Prognoza pogody na noc 2 lutego 2026 r.

„(...) ***Nawet -23 stopnie? Biegun zimna będzie pod Gdańskiem***

Pomorski Alarm Pogodowy przygotował prognozę meteo na najbliższe mroźne dni. Za wszystko, (...) odpowiedzialny będzie wyż Daniel, ulokowany nad wschodnią częścią Półwyspu Skandynawskiego. Lepiej traktować go poważnie: nocami, szczególnie od soboty, temperatura na Pomorzu będzie spadać do -20 st. C., a nawet niżej - szczególnie w okolicach Gdańska. (...)".

Zadanie 15.1.

Wyjaśnij różnicę między klimatem i pogodą.

_____

_____

_____

_____

Zadanie 15.2.

Przedstaw i wyjaśnij jeden dowolny argument przytaczany przez osoby sceptycznie podchodzące do obserwowanej globalnej zmiany klimatu.

_____

_____

_____

_____

Zadanie 15.3.

Opisz jedną dowolną, potencjalną, **negatywną** konsekwencję, jaką obserwowana zmiana klimatu może spowodować dla Polski w ciągu najbliższych od kilku do kilkudziesięciu lat.

_____

_____

_____

_____

Zadanie 16.

Odpowiedz na pytania do załączonych materiałów źródłowych.

Wizualizacja projektowanej Elektrowni Jądrowej na Pomorzu w Gminie Choczewo (powiat wejherowski).

Możliwe lokalizacje elektrowni jądrowych w Polsce.

Kadr z serialu „Czarnobyl" (HBO)

(...) **Chiny idą jak burza. Zbudują kolejne 10 nowych reaktorów jądrowych**
Chińskie władze zatwierdziły budowę dziesięciu nowych reaktorów jądrowych (...) o łącznej mocy około 12 tys. MW – powiadomił w piątek japoński tygodnik "Nikkei Asia". (...) Pod koniec 2024 r. Chiny posiadały 57 reaktorów o łącznej mocy 59,76 GW, co plasowało to państwo na trzecim miejscu na świecie. Prognozy wskazują, że do 2030 r. moc chińskich elektrowni jądrowych osiągnie 110 GW. (...)" Źródło: bankier.pl (16.05.2025)

*„(...)**Dokonało się: koniec atomu w Niemczech***
15 kwietnia wyłączone zostały trzy ostatnie elektrownie jądrowe w RFN. Tym samym zakończył się zapoczątkowany w 2002 r., a przypieczętowany decyzją z 2011 r. proces odchodzenia Niemiec od wykorzystywania tego rodzaju energetyki. Polityki Atomausstieg (odejścia od atomu) nie zmieniły ani ambitniejsza agenda klimatyczna, ani wywołany ubiegłoroczną agresją Rosji na Ukrainę kryzys energetyczny. (...)". Źródło: osw.waw.pl (21.04.2023)

Zadanie 16.1.

Zapisz i wyjaśnij jedną dowolną przyczynę, która spowodowała, że w Polsce do dzisiaj nie została wybudowana żadna elektrownia jądrowa.

_____

_____

_____

_____

Zadanie 16.2.

Przedstaw i wyjaśnij jeden dowolny argument przemawiający **za** budową elektrowni jądrowych w Polsce.

_____

_____

_____

_____

Zadanie 16.3.

Uzasadnij, podając jeden dowolny argument, dlaczego na miejsce budowy pierwszej polskiej elektrowni jądrowej wybrano województwo pomorskie.

_____

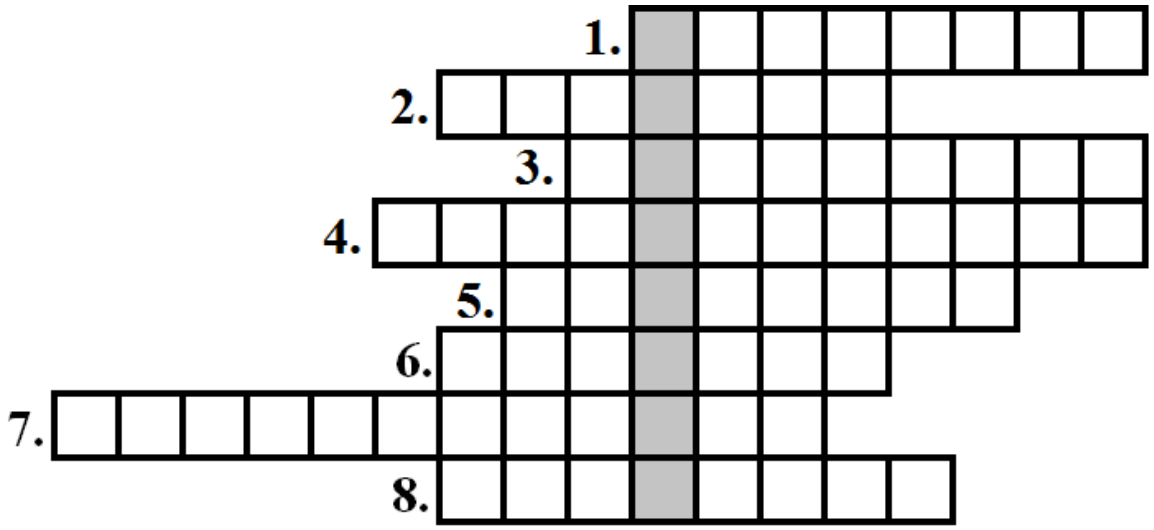
_____

_____

_____

Zadanie 17.

Uzupełnij pola logogryfu oznaczone numerami od 1 do 8 na podstawie zamieszczonych poniżej zagadek. Odgadnij i zapisz hasło oraz wskaż do którego kraju Europy się ono odnosi.

Zagadki do logogryfu:

1. Kopalna żywica drzew iglastych (rzadziej liściastych) najpowszechniej występująca u wybrzeży Morza Bałtyckiego. Występuje również pod nazwą amber albo jantar.

2. Jeden z regionów geograficznych i kulturowych w północnej Europie na Półwyspie Skandynawskim, leżący na terenie czterech państw: Rosji, Finlandii, Szwecji i Norwegii.

3. Stolica i największe miasto jednego z państw w Europie, które cieszy się jedynie częściowym uznaniem swojej niepodległości ze strony społeczności międzynarodowej.

4. Jedyne nieuznawane państwo w Europie, faktycznie zbuntowana prowincja *Mołdawii. Niepodległość terytorium nie została uznana nawet przez jedynego sojusznika – Rosję.*

5. Niewielka miejscowość w Luksemburgu, w której w 1985 r. podpisano układ znoszący kontrole graniczne *pomiędzy państwami-*sygnatariuszami *w Europie.*

6. Duże miasto w północnych Włoszech. Utworzono tu najstarszy na Świecie uniwersytet (1088 r.) oraz wymyślono ciepły sos mięsny *wykorzystywany w daniach z makaronem.*

7. Morze ..... - pas 12 mil morskich od brzegu stanowiący część terytorium państwa-właściciela, jednak z zachowaniem prawa nieszkodliwego przepływu dla innych państw.

8. Miasto w północnej Rosji leżące na terenie regionu opisanego w haśle nr 2 nad Morzem Barentsa. Jest najdalej położonym na północ dużym portem morskim, który nie zamarza zimą.

Hasło (wpisz nawet, jeśli nie udało Ci się odgadnąć wszystkich zagadek w logogryfie):

_____

Państwo do którego odnosi się hasło:

_____